

Sbírka zákonů

Republiky československé

Částka 6.

Vydána dne 30. dubna 1958

Cena Kčs 1,—.

OBSAH:**18. Zákon o požární ochraně.****18****Zákon**

ze dne 17. dubna 1958

o požární ochraně.

Národní shromáždění Republiky československé usneslo se na tomto zákoně:

§ 1**Základní ustanovení**

(1) Socialistickou výstavbu státu, životy a zdraví pracujících a všechny majetkové hodnoty je nutno chránit před škodami, jež vznikají požáry a jinými živelními pohromami nebo nehodami.

(2) Základem účinné ochrany před požáry je bdělost a opatrnost občanů a jejich nejširší účast na požární ochraně, o jejíž rozvíjení pečují především národní výbory a jejich výkonné orgány za pomoci dobrovolných organizací, zejména Československého svazu požární ochrany.

(3) Každý je povinen počínat si tak, aby nezavdal příčiny ke vzniku požáru, a přispívat podle svých sil k řádnému plnění úkolů v požární ochraně, zejména poskytovat potřebnou osobní a věcnou pomoc při zamezování a zdolávání požárů a jiných živelních pohrom nebo nehod.

Část I**Řízení požární ochrany****§ 2****Úkoly ministerstva vnitra**

(1) Ústřední řízení požární ochrany a dozor na ní přísluší ministerstvu vnitra.

(2) Ministerstvo vnitra je oprávněno činit v mezích platných předpisů potřebná opatření k zajištění požární ochrany, zejména:

- a) stanovit zásady pro řízení a organizaci požární ochrany a vydávat obecné právní předpisy v oboru požární ochrany;
- b) stanovit požadavky požární ochrany, jichž je třeba dbát při projektové přípravě a při provádění staveb;
- c) určovat zásady pro opatrování, rozdělování a zkoušení věcných prostředků požární ochrany a podávat návrhy na jejich normalisaci a typisaci;
- d) stanovit zásady pro školení a výcvik pracovníků požární ochrany z povolání i příslušníků dobrovolných jednotek požární ochrany;
- e) provádět výzkum v oboru požární ochrany.

(3) Při plnění těchto úkolů spolupracuje ministerstvo vnitra s Československým svazem požární ochrany.

(4) Jako svůj poradní orgán pro věci požární ochrany může ministerstvo vnitra zří-

dit technickou radu požární ochrany, složenou ze zástupců ústředních a jiných úřadů a orgánů a Československého svazu požární ochrany.

§ 3

Úkoly národních výborů a jejich výkonných orgánů

(1) Národní výbory a jejich výkonné orgány řídí, organizují a kontrolují požární ochranu ve svých obvodech. K jejímu zajištění jsou oprávněny vydávat obecné právní předpisy a činit všechna potřebná opatření, zvláště pokud jde o předcházení požárům; pokud jde o železniční, vodní a leteckou dopravu a lesní hospodářství, dbají při tom zvláštního způsobu jejich organizace a potřeb jejich provozu (§ 9 odst. 2).

(2) Při plnění úkolů v požární ochraně spolupracují národní výbory a jejich výkonné orgány s Československým svazem požární ochrany.

(3) Národní výbory a jejich výkonné orgány jsou povinny poskytovat si v požární ochraně vzájemnou pomoc.

(4) Místní národní výbory a jejich výkonné orgány dbají zejména o to, aby v obci byla řádně prováděna preventivní požární ochrana a starají se o odstraňování zjištěných požárních závad. Výkonné orgány místních národních výborů mohou podle potřeby povolávat občany k součinnosti v požární ochraně.

§ 4

Náklady na veřejnou požární ochranu

(1) Místní národní výbory a jejich výkonné orgány zajišťují veškeré věcné prostředky pro dobrovolné veřejné jednotky požární ochrany a pro veřejnou požární ochranu v obci a uhrazují náklady spojené s opatřováním, zřizováním a udržováním těchto prostředků; věcné prostředky pro dobrovolné jednotky požární ochrany zajišťují a rozdělují za součinnosti Československého svazu požární ochrany.

(2) Městské (okresní) národní výbory hradí osobní náklady na veřejné požární útvary, jakož i náklady spojené s opatřováním, zřizováním a udržováním věcných prostředků požární ochrany pro tyto útvary.

(3) Ministerstvo vnitra může v dohodě s ministerstvem financí stanovit, že okresní národní výbory převezmou úhradu některých nákladů uvedených v odstavci 1.

§ 5

Vstup do závodů a požadování zpráv

Osoby oprávněné k provádění požárních prohlídek a kontrol mají právo vstupovat do závodů a budov a požadovat zprávy a doklady o stavu protipožárních opatření.

§ 6

Zjišťování příčin požárů

(1) Výkonné orgány okresních národních výborů zjišťují příčiny požárů a jsou oprávněny za tím účelem činit všechna opatření, jež mohou vést k zjištění příčin požárů, zejména mohou požadovat od kohokoliv vysvětlení nutná k objasnění příčiny požáru. Zjistí-li, že je zde důvodné podezření, že požár byl způsoben trestným činem nebo přestupkem, uvědomí o tom ihned příslušné orgány.

(2) V závažných případech mohou příčiny požárů zjišťovat též výkonné orgány krajských národních výborů a ministerstvo vnitra.

§ 7

Vyloučení věcí z užívání

Výkonné orgány okresních národních výborů mohou vyloučit z užívání věci, které svými nedostatky ohrožují požární bezpečnost lidí nebo majetku, a to zpravidla na dobu, kterou zároveň stanoví k odstranění nedostatků.

§ 8

Zastavení provozu v závodech

(1) Nestačí-li jiná opatření v oboru požární ochrany k odstranění příčin bezprostředního nebezpečí vzniku požáru, může výkonný orgán okresního národního výboru až do zjednání nápravy zastavit v závodě jednotlivé provozy, které toto nebezpečí vyvolávají. Za stejných podmínek může nařídít zastavení provozu v celém závodě výkonný orgán krajského národního výboru.

(2) Rozhodnutí o zastavení provozu nemůže být učiněno bez předchozího vyjádření vedoucího závodu; orgán nebo organizace bezprostředně závodu nadřízené musí být rovněž o věci předem vyzooměny.

(3) Zastavené provozy mohou být znovu uvedeny do chodu jen se souhlasem orgánu, který vydal rozhodnutí o jejich zastavení.

§ 9

Úkoly ústředních úřadů a jiných ústředních orgánů

(1) Ústřední úřady a jiné ústřední orgány řídí a organisují podle zásad stanovených ministerstvem vnitra požární ochranu v oboru své působnosti a kontrolují její provádění.

(2) Organizace požární ochrany v železniční, vodní a letecké dopravě a organizace požární ochrany v lesním hospodářství řídí se předpisy, vydanými příslušnými ústředními úřady v dohodě s ministerstvem vnitra.

(3) Ministerstvo národní obrany řídí, organisuje a kontroluje požární ochranu v oboru své působnosti vlastními orgány; při tom se řídí směrnicemi ministerstva vnitra. Organizaci a zřizování jednotek požární ochrany v oboru působnosti ministerstva národní obrany upraví ministerstvo národní obrany zvláštními předpisy.

(4) Provádění požární ochrany v objektech ozbrojených součástí ministerstva vnitra určí ministr vnitra.

(5) O zajištění požární bezpečnosti provozu v závodech podléhajících doзору státní báňské správy platí zvláštní předpisy.

(6) Odborové organizace a orgány inspekce práce spolupracují s orgány požární ochrany v otázkách požární bezpečnosti a upozorňují je na zjištěné nedostatky.

§ 10

Úkoly závodů

(1) Vedoucí závodů odpovídají za stav požární ochrany v závodech a organisují její provádění, zejména pokud jde o předcházení požárům; při tom se opírají o příslušné organizace Československého svazu požární ochrany.

(2) Závody zajišťují věcné prostředky požární ochrany a hradí osobní a věcné náklady spojené s požární ochranou v závodech.

(3) Závodem podle tohoto zákona se rozumějí také podniky, ústavy, úřady a jiná zařízení.

Část II

Československý svaz požární ochrany a jeho základní úkoly

§ 11

(1) K plnění úkolů v požární ochraně sdružují se občané v dobrovolné organizaci Československý svaz požární ochrany. Úkolem Svazu je napomáhat národním výborům a jejich výkonným orgánům, ostatním státním orgánům a závodům v boji proti požárům.

(2) Svaz popularisuje otázky požární ochrany mezi občany, získává je a připravuje k aktivní účasti na provádění požární ochrany, spolupůsobí při zřizování dobrovolných jednotek požární ochrany, při opatřování a údržbě věcných prostředků požární ochrany a účastní se zdolávání požárů.

(3) Svaz dále organisuje domovní požární hlídky a jejich školení, pečuje o školení a výcvik dobrovolných jednotek požární ochrany, provádí požární prohlídky v obytných domech a v menších závodech včetně zemědělských. Tyto úkoly provádí svaz podle pokynů výkonných orgánů místních národních výborů; v závodě je plní ve spolupráci s vedením závodu.

(4) Svaz hradí příslušníkům veřejných dobrovolných jednotek požární ochrany náhradu nezbytných cestovních výdajů a náhradu za ztrátu pracovního výdělku spojenou se školením v rozsahu stanoveném prováděcími předpisy.

(5) Ministerstvo vnitra, národní výbory a jejich výkonné orgány mohou pověřit Svaz, po případě jiné dobrovolné organizace, též prováděním jiných úkolů v oboru požární ochrany.

(6) Ministerstvo vnitra, národní výbory a jejich výkonné orgány kontrolují, jak Svaz plní své úkoly v požární ochraně a napomáhají mu při jeho činnosti.

Část III

Jednotky požární ochrany

§ 12

Druhy jednotek požární ochrany a jejich úkoly

(1) Výkonnými složkami požární ochrany jsou veřejné a závodní jednotky požární ochrany; jsou to požární útvary, požární sbory a požární hlídky. Jejich úkolem je zdolávat požáry a jiné živelní pohromy a nehody, požárům předcházet a k tomu účelu vychovávat občany.

(2) Příslušníci požárních útvarů plní úkoly v oboru požární ochrany jako své povolání, příslušníci požárních sborů a požárních hlídek je plní jako dobrovolní pracovníci.

§ 13

Požární útvary

(1) Veřejné požární útvary jsou orgánem městských (okresních) národních výborů; závodní požární útvary jsou orgánem závodů.

(2) Organizaci požárních útvarů stanoví ministerstvo vnitra, a to pokud jde o závodní útvary v dohodě se zúčastněnými ústředními úřady.

§ 14

Požární sbory

(1) Veřejné požární sbory jsou orgánem místních národních výborů.

(2) Veřejné požární sbory zřizují výkonné orgány místních národních výborů, a to zpravidla z členů Československého svazu požární ochrany; velitele sboru ustanovuje příslušný orgán Svazu a potvrzuje rada místního národního výboru.

(3) Závodní požární sbory jsou orgánem závodu a zřizují je vedení závodů pokud možno z členů Svazu.

§ 15

Požární hlídky

Požární hlídky se zřizují v obcích a závodech, kde zatím nelze zřídit požární sbor. Požární hlídky mohou být zřízeny též k zesílení požární bezpečnosti žňových plodin, výmlatových středisek, skladů apod. Požární hlídky v obcích zřizují výkonné orgány místních národních výborů, v závodech vedení závodu.

§ 16

Požární sbory s pracovníky požární ochrany z povolání

Kde to připouští stav požární bezpečnosti, může místo požárního útvaru zajišťovat požární ochranu obce nebo závodu požární sbor. Ke zvýšení pohotovosti a akceschopnosti tohoto požárního sboru mohou být ustanoveni v rámci plánu práce v nejnútnejším počtu požárníci z povolání, aby zajišťovali rychlý zásah požárního sboru nebo podle potřeby prováděli běžná preventivní požární opatření.

§ 17

Oprávnění příslušníků jednotek požární ochrany

Příslušníci jednotek požární ochrany požívají při výkonu služby ochrany veřejného činitele. Mohou při výkonu služby naříditi, aby se z místa zásahu vzdálily osoby, jejichž přítomnosti není třeba, nebo aby se přítomné osoby podrobily některým omezením potřebným k úspěšnému provedení zásahu.

§ 18

Povinnost mlčenlivosti

(1) Pracovníci v oboru požární ochrany jsou povinni zachovávat mlčenlivost o věcech, o nichž se dověděli při své činnosti nebo v souvislosti s ní a které v obecném zájmu nebo v zájmu zúčastněných osob vyžadují, aby byly zachovány v tajnosti.

(2) Povinnosti mlčenlivosti může zprostit výkonný orgán místního národního výboru; jde-li o požárníky z povolání, jejich zaměstnavatel.

(3) Povinnost mlčenlivosti trvá i po skončení pracovního poměru nebo po splnění úkolu.

§ 19

Pracovní a platové (mzdové) poměry placených pracovníků jednotek požární ochrany

(1) Platové (mzdové) poměry příslušníků požárních útvarů a požárníků z povolání v požárních sborech upraví vláda nebo orgán jí zmocněný.

(2) Pracovní poměry příslušníků veřejných požárních útvarů upraví ministerstvo vnitra. Pracovní poměry příslušníků závodních požárních útvarů se řídí předpisy platnými pro zaměstnance příslušných závodů.

(3) Pracovní a platové poměry pracovníků požární ochrany v ústředních úřadech se řídí předpisy platnými pro zaměstnance těchto úřadů.

§ 20

Příspěvky příslušníkům dobrovolných jednotek požární ochrany

(1) Utrpěl-li příslušník veřejné nebo závodní dobrovolné jednotky požární ochrany nebo ten, kdo na výzvu výkonného orgánu místního národního výboru nebo velitele zásahu a podle jeho pokynu osobně pomáhal při zásahu jednotky požární ochrany, při výkonu požární služby úraz, nebo byl-li v této službě usmrčen anebo zemřel-li následkem takového úrazu, může mu (jeho pozůstalým) ministerstvo vnitra poskytnout jednorázový

příspěvek podle zásad stanovených v dohodě s ministerstvem financí.

(2) Nároky na odškodnění při úrazu podle jiných zákonných ustanovení zůstávají nedotčeny.

§ 21

Výkon služby pracovníků požární ochrany

(1) Výkon služby pracovníků požární ochrany ministerstva vnitra, krajských a okresních národních výborů a příslušníků požárních útvarů je přizpůsoben zásadám platným pro vojska v rozsahu stanoveném ministerstvem vnitra v dohodě s ministerstvem národní obrany; při tom může ministerstvo vnitra stanovit také jejich kárnou odpovědnost a upravit řízení o kárných věcech.

(2) Výkon služby příslušníků dobrovolných jednotek požární ochrany upraví ministerstvo vnitra v dohodě s Československým svazem požární ochrany.

§ 22

Stejnokroj a hodnosti

(1) Pracovníkům požární ochrany ministerstva vnitra, krajských a okresních národních výborů, jakož i příslušníkům požárních útvarů příslušejí stejnokroje, pokud je nezbytně potřebují pro výkon služby, a hodnosti, odpovídající hodnostem vojenským s označením příslušnosti ke složce požární ochrany. Podrobnosti stanoví ministerstvo vnitra v dohodě s ministerstvem národní obrany a ministerstvem financí.

(2) Příslušníkům požárních sborů náleží stejnokroj. Podrobnosti upraví Československý svaz požární ochrany se souhlasem ministerstva vnitra učiněným v dohodě s ministerstvem financí.

Část IV

Součinnost občanů při požární ochraně

§ 23

Povinnost hlásit požár

(1) Každý, kdo zpozoruje požár, který může sám ihned uhasit, je povinen neprodleně tak učinit. Nemá-li to možné, je povinen bezodkladně učinit poplach a oznámit to tak,

aby jednotka požární ochrany mohla co nejdříve zakročit. Tuto povinnost má i ten, kdo byl o požáru zpraven osobou, která pro vážné překážky nemůže učinit hlášení sama, nebo ten, kdo může požár hlásit rychleji než osoba, která požár zpozorovala.

(2) K hlášení požáru se použije všech vhodných prostředků. Jejich držitelé jsou povinni dát je k bezplatnému použití, po případě poskytnout i jejich obsluhu. Totéž platí o hlášení služebních zpráv z místa zásahu.

§ 24

Osobní pomoc při zásahu nebo cvičení jednotek požární ochrany

(1) Každý je povinen na vyzvání výkonného orgánu místního národního výboru nebo velitele zásahu osobně pomáhat při zásahu jednotky požární ochrany. Pro účely cvičení jednotky požární ochrany může uložit povinnost osobní pomoci jen výkonný orgán místního národního výboru v rozsahu stanoveném prováděcími předpisy.

(2) K osobní pomoci náleží i služba v jednotce požární ochrany, k níž byl občan povolán výkonným orgánem místního národního výboru.

§ 25

Věcná pomoc

Každý je povinen na vyzvání výkonného orgánu místního národního výboru nebo velitele zásahu poskytnout pro účely zásahu dopravní prostředky, pohonné hmoty a jiné potřebné prostředky, které má u sebe, zejména požární nářadí, jakož i zásoby a zdroje vody. Pro účely cvičení jednotky požární ochrany může takovou povinnost uložit jen výkonný orgán místního národního výboru v rozsahu stanoveném prováděcími předpisy.

Povinnosti vlastníků a uživatelů nemovitostí

§ 26

(1) Každý, kdo spravuje nemovitosti požárem postižené nebo přímo ohrožené nebo na ně vykonává dohled, je povinen dovolit pří-

stup na pozemky a do objektů, aby se jich použilo k provedení úkolů nařízených k zamezení nebo zdolání požáru, po případě k provedení nařízených záchranných prací.

(2) Osoby uvedené v odstavci 1 jsou povinny dovolit, aby výkonný orgán místního národního výboru nebo velitel zásahu provedl nutná opatření pro úspěšné zdolání požáru, pro zamezení jeho šíření nebo pro úspěšné provedení záchranných prací, zejména vyklizení pozemků, odstranění staveb nebo jejich části nebo porostu.

(3) Povinnosti uvedené v předchozích odstavcích má i ten, kdo spravuje okolní nemovitosti nebo na ně vykonává dohled, pokud je to nutné k účelům zásahu jednotky požární ochrany.

(4) Vyžaduje-li to obecný zájem, může výkonný orgán místního národního výboru uložit každému, kdo spravuje nemovitosti nebo na ně vykonává dohled, aby dovolil jednotce požární ochrany pro účely cvičení přístup na pozemky a do budov.

(5) O vstupu na pozemky a do objektů vojenské správy platí zvláštní předpisy.

§ 27

Každý, kdo spravuje nemovitost nebo na ni vykonává dohled, je povinen provést na této nemovitosti, po případě na jiných věcech, které tam jsou, na svůj náklad opatření uložená k zamezení požáru výkonným orgánem místního národního výboru nebo jiným příslušným orgánem státní správy, pokud podle platných předpisů není povinen hradit takové náklady někdo jiný. Předpisy o výstavbě obcí, zejména o povinné úpravě staveb, zůstávají nedotčeny.

Část V

Ustanovení společná a závěrečná

§ 28

Součinnost jiných orgánů

(1) Ústřední úřady a ostatní státní a jiné orgány jsou povinny pomáhat ministerstvu vnitra, národním výborům a jejich výkonným orgánům při zajišťování požární ochrany.

(2) Ministerstvo vnitra může v dohodě s příslušnými ústředními úřady pověřit jejich podřízené orgány a organizace některými úkoly v požární ochraně.

§ 29

Jiné živelní pohromy nebo nehody

Co platí podle tohoto zákona o požárech a požární ochraně, platí obdobně o jiných živelních pohromách, zejména o povodních, jakož i o nehodách a ochraně před nimi.

§ 30

Prováděcí předpisy

(1) Vláda upraví nařízením náhradu škody způsobené při plnění úkolů v oboru požární ochrany.

(2) Vláda může dále vydat předpisy o opatřeních k zamezení požárů a jiných živelních pohrom nebo nehod.

(3) Ostatní podrobnosti k provedení tohoto zákona upraví ministerstvo vnitra v dohodě se zúčastněnými ústředními úřady.

(4) Opatření učiněná před počátkem účinnosti zákona, jež odpovídají jeho ustanovením, se považují za učiněná podle něho.

§ 31

Zrušovací ustanovení

(1) Zrušuje se:

1. zákon č. 35/1953 Sb., o státním požárním dozoru a požární ochraně, a vládní nařízení

č. 95/1953 Sb., o organizaci státního požárního dozoru a požární ochrany. Předpisy vydané k jejich provedení se zrušují dnem, kdy nabudou účinnosti předpisy vydané podle tohoto zákona;

2. ustanovení § 2 odst. 1 písm. a) vládního nařízení č. 17/1954 Sb., o platových poměrech zaměstnanců státního aparátu, pokud se týká příslušníků státního požárního dozoru.

(2) Pracovní a platové poměry pracovníků požární ochrany ústředí ministerstva vnitra, krajských a okresních národních výborů se řídí ustanoveními zákona č. 66/1950 Sb., o pracovních a platových poměrech státních zaměstnanců, a vládního nařízení č. 17/1954 Sb., o platových poměrech zaměstnanců státního aparátu, ve znění zákonného opatření č. 60/1956 Sb., a příslušnými prováděcími předpisy.

§ 32

Účinnost zákona

Tento zákon nabývá účinnosti dnem vyhlášení; provede jej ministr vnitra v dohodě se zúčastněnými členy vlády.

Novotný v. r.

Fierlinger v. r.

Šíroky v. r.

Barák v. r.
